

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	2
2. BÖRSI ÜLESANDED JA ÕIGUSED JÄRELEVALVETOIMINGUTE TEOSTAMISEL	2
3. JÄRELEVALVETOIMINGUD	5
4. SANKTSIOONID	10

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Börsi Reglemendis kasutatav mõiste "Järelevalve" on Börsi poolt, sealhulgas Börsi juhatuse, teiste volitatud töötajate ning selleks loodud Börsi järelevalveorgani poolt vastavalt oma pädevusele teostatav järelevalve Börsi liikmete ja Börsil noteeritud ning reguleeritud turul; samuti Börsi poolt korraldatavas mitmepoolses kauplemissüsteemis kaubeldavate väärtpaberite emitentide (edaspidi käesolevas osas kõik nimetatud: Emitent, Emitendid) ja fondivalitsejate üle. Börs teostab järelevalvet Börsi liikmete väärtpaberiturualase tegevuse ning selle õigusaktide ja Börsi poolt korraldatavatel turgudel kehtivate reglementide, sealhulgas, kuid mitte ainult Börsi Reglement, reguleeritud turu reglement, mitmepoolse kauplemissüsteemi reglement (edaspidi käesolevas osas kõik nimetatud: Reglement) sätetele vastavuse üle, samuti emitentide tegevuse üle, mis tuleneb emitentide väärtpaberite noteerimisega või nendega kauplemisega seonduvast Börsi poolt korraldatavatel turgudel ning selle õigusaktide ja Reglemendi sätetele vastavuse üle, samuti fondivalitsejate tegevuse üle, mis tuleneb nende poolt Börsi poolt korraldatavatel turgudel tegutsemise üle oma pädevuse piires. Börsi järelevalvealane tegevus võib lisaks käesolevale osale olla reguleeritud ka ülalnimetatud, Börsi poolt korraldatavate turgude reglementides.
- 1.2. Punktis 1.1. nimetatud Börsi järelevalveorganiks on Börsi Noteerimis- ja Järelevalvekomisjon (edaspidi: *Komisjon*). Lisaks käesolevas Reglemendi osas sätestatud on Komisjoni ja tema liikme õigused ja kohustused, samuti Komisjoni valimise alused, tingimused ja kord sätestatud Börsi Reglemendi osa "Noteerimisnõuded" peatükis "Noteerimisorgan". Börsi Juhatuse liikmed ja valitakse/määratakse õigusaktides ja Börsi põhikirjas sätestatud alustel, tingimustel ja korras. Teised volitatud isikud töötajad teostavad järelevalvetoiminguid tulenevalt oma tööülesannetest ja ametijuhenditest.

2. BÖRSI ÜLESANDED JA ÕIGUSED JÄRELEVALVETOIMINGUTE TEOSTAMISEL

- 2.1. Börsi ülesandeks on igapäevase järelevalve teostamine Börsi liikmete, emitentide, ja fondivalitsejate tegevuse üle Börsil ning selle vastavuse üle Reglemendi ja väärtpaberiturualaste õigusaktide sätetele, otsuste ja ettekirjutuste täitmise korraldamine ning järelevalve teostamine otsuste ja ettekirjutuste täitmise üle.

Börs korraldab järelevalvet:

- 2.1.1. Börsi liikmete tegevuse üle Börsi poolt korraldatavatel turgudel, sealhulgas tehingute tegemise, realiseerimise ja arvelduste ning investeerimisteenuste osutamise ja muu sellega seotud tegevuse vastavuse üle Reglemendi ja õigusaktide sätetele.

- 2.1.2. emitentide tegevuse üle, mis tuleneb:

- 2.1.2.1. noteerimisnõuetest noteerimismenetluse käigus, kauplemisele võtmise nõuetest kauplemisele võtmise menetluse käigus;
 - 2.1.2.2. noteerimisprospektile ja reguleeritud turule ning mitmepoolsesse kauplemissüsteemi kauplemisele võtmise dokumentidele esitatavatest nõuetest;
 - 2.1.2.3. emitendile esitavatest nõuetest,
 - 2.1.2.4. reguleeritud turul ja mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele ja kauplemisele võtmisele esitatavatest nõuetest.
- 2.1.3. Fondivalitsejate tegevuse üle, mis on seotud nende poolt valitsetavate fondide kauplemisega Börsi poolt korraldatavate turgudel.
- 2.2. Börsil on õigus teha Börsi liikmetele, emitentidele ja fondivalitsejatele kohustuslikke ettekirjutusi.
- 2.3. Oma ülesannete täitmiseks on Börsil muuhulgas õigus:
- 2.3.1. Nõuda Börsi liikmelt Reglemendiga sätestatud ulatuses ja korras andmeid ja dokumente seoses selle investeerimisalase tegevusega ja investeerimisteenuste osutamisega Börsi poolt korraldatavatel turgudel;
 - 2.3.2. Nõuda emitendilt andmeid ja dokumente seoses noteerimis- või kauplemisprospekti esitamise kohustuse, väärtpaberite noteerimisnõuete ja kauplemisele võtmise nõuetega ning emitendile esitatavate nõuetega (sealhulgas siseteabe põhjal tehingute tegemise keeluga seonduvate nõuetega);
 - 2.3.3. Nõuda emitentidelt, Börsi liikmetelt ja fondivalitsejatelt muud oma tööks vajalikku informatsiooni, mis on vajalik hindamiseks Börsi liikme, emitendi või fondivalitseja ja nende tegevuse vastavust Reglemendi ja õigusaktidega kehtestatud nõuetele;
 - 2.3.4. Teha Börsi liikme, emitendi ja fondivalitsejakäest saadud dokumentidest ja andmetest koopiaid ja ära kirju.
- 2.4. Börs kehtestab kõigi Börsi nõukogu ja juhatuse liikmete, töötajate ja esindajate, sealhulgas Komisjoni liikmete suhtes kohustuse hoida tähtajatult konfidentsiaalsena kogu informatsiooni, mis on saadud seoses järelevalve teostamisega Börsi liikmete, emitentide ja fondivalitsejate tegevuse üle. Nimetatud kohustus ei kehti nende andmete suhtes, mis on avalikult kättesaadavad, samuti andmete suhtes, mille avaldamine on ette nähtud õigusaktide või Reglemendi sätetega.

2.5. Komisjoni pädevus

Komisjoni pädevusse kuulub lisaks Reglemendi teistes osades sätestatule:

- 2.5.1. järelevalve emitentide, Börsi liikmete ja fondivalitsejate tegevuse üle õigusaktides ja Reglemendis sätestatud alustel ja ulatuses;
- 2.5.2. ettekirjutuste tegemine ja sanktsioonide rakendamine emitentide, Börsi liikmete ja fondivalitsejate suhtes, sealhulgas leppetrahvi määramine ja hoiatuse tegemine nimetatud isikutele;

- 2.5.3. otsuste tegemine teistes õigusaktide ja Reglemendiga Komisjoni pädevusse antud küsimustes;
- 2.5.4. õigus nõuda Börsilt käesolevas Reglemendi osas sätestatud meetmete ja piirangute rakendamist emitentide, Börsi liikmete või fondivalitsejate suhtes;
- 2.5.5. õigus teha Börsi Juhatusel ettepanekuid Börsi Reglemendi osade „Noteerimisnõuded“, „Nõuded Emitentidele“, „Nõuded Börsi Liikmetele“, „Järelevalve“ ja „Leppetrahvid“ muutmiseks ja täiendamiseks.

3. JÄRELEVALVETOIMINGUD

3.1. Inspekteerimine

- 3.1.1. Börsil on õigus põhjendatud kahtluse korral nõuda Börsi liikmelt ja emitendilt igal ajal sisekontrolli ja/või audiitorkontrolli läbiviimist, kontrollimaks teatud tehingute, toimingute ja/või tegevuse vastavust Börsi Reglemendi ja õigusaktide sätetele ja/või muudele nende suhtes Börsi poolt kehtestatud nõuetele. Kontrolli võivad läbi viia ka Börsi poolt selleks volitatud Börsi töötajad.
- 3.1.2. Börsi liige ja emitent on kohustatud esitama kontrolli läbiviijatele nende esimesel nõudmisel kõik viimaste poolt nõutud investeerimisteenuse osutamise seotud ning väärtpaperitega tehtud tehingute aluseks olevad ja muud kontrollimise põhjusega seoses olevad dokumendid.
- 3.1.3. Kontrolli läbiviimisega seotud kulud kannab Börsi liige või emitent, välja arvatud juhul, kui kontrolli viisid läbi Börsi töötajad. Kui Börsi vahet kohus leiab, et kontrolli määramine Börsi poolt oli põhjendamatu, võib Börsi vahet kohus üldnimetatud isiku vastavasisulise avalduse alusel otsustada, et kontrolli läbiviimisega seotud kulud peab osaliselt või täielikult kandma Börs.

3.2. Ettekirjutused

- 3.2.1. Börsi Komisjonil, juhatusel, järelevalvejuhil ja selleks volitatud Börsi töötajal on õigus teha Börsi liikmele, emitendile ja fondivalitsejale kohustuslikke ettekirjutusi Börsi liikme, emitendi või fondivalitseja tegevuses ilmnenu õigusaktide või Reglemendi sätete rikkumiste kõrvaldamiseks.
- 3.2.2. Ettekirjutuse täitmist Börsi liikme, emitendi ja fondivalitseja poolt kontrollib Börs.
- 3.2.3. Kui Börsi liige, emitent või fondivalitseja ei täida nõuetekohaselt Börsi poolt tehtud ettekirjutust, on Börsil õigus kohaldada nimetatud isiku suhtes sanktsioone kooskõlas Reglemendi sätetega.
- 3.2.4. Börsi liikmel, emitendil või fondivalitseja, kellele Börs on teinud ettekirjutuse, on õigus esitada ettekirjutuse kohta Börsi Juhatusel kirjalik vastulause. Vastulause peab sisaldama nende põhjuste kirjeldust, mille alusel Börsi liige, emitent või fondivalitseja ei nõustu tehtud ettekirjutusega. Börsil on õigus kutsuda nimetatud isiku esindaja vastulause arutamisele.
- 3.2.5. Kui Börsi Juhatus on pärast vastulause läbivaatamist veendunud, et väärtpaperiturul ja investorite huvid on piisavalt kaitstud ka ilma ettekirjutuses sisalduvate nõuete täitmiseta, tühistab või muudab Börsi juhatus oma otsusega ettekirjutuse osaliselt või täielikult.

- 3.2.6. Börsi liikmel, emitendil või fondivalitsejal on õigus vaidlustada Börsi poolt pärast vastulause läbivaatamist ettekirjutuse kohta tehtud otsus Börsi vahekohtus. Börsi vahekohtu otsus ettekirjutuse küsimuses on lõplik.
- 3.2.7. Ettekirjutuse kohta kirjaliku vastulause esitamine, selle vaidlustamine või hagi esitamine Börsi Vahekohtule ei vabasta Börsi liiget, emitenti ega fondivalitsejat ettekirjutuse täitmise kohustusest.
- 3.2.8. Ettekirjutuse tegemine ei välista Börsi poolt Reglemendis sätestatud sanktsioonide kohaldamist Börsi liikme, emitendi või fondivalitseja suhtes.

3.3. Täiendavad piirangud Börsi liikmetele

- 3.3.1. Börsil on lisaks Reglemendis otseselt sätestatud nõuetele õigus kehtestada Börsi liikmetele täiendavaid nõudeid ja piiranguid:
 - 3.3.1.1. Börsi liikme töötajate Börsi liikme varalise seisundi, sisekontrolli, sisekorraeskirjade või muus osas, kui selliste täiendavate nõuete või piirangute kehtestamine on vajalik, et tagada Börsi liikme võime täita nõuetekohaselt oma kohustusi ja/või väärtpaberituru häireteta toimimine ja/või investorite huvide kaitse;
 - 3.3.1.2. tehingute mahule ja/või Börsi liikmete investeerimisalasele tegevusele, kui selliste täiendavate nõuete või piirangute kehtestamine on vajalik, et tagada Börsi liikme võime täita nõuetekohaselt oma kohustusi ja/või väärtpaberituru häireteta toimimine ja/või investorite huvide kaitse;
- 3.3.2. Börsi juhatusel on oma otsusega õigus kehtestada piiranguid Börsi liikme investeerimisalasele tegevusele ja/või osutatavatele investeerimisalastele teenustele, kui:
 - 3.3.2.1. Börsi liige on korduvalt jätnud täitmata või ei ole nõuetekohaselt täitnud oma börsitehingutest tulenevaid kohustusi klientide ja/või teiste Börsi liikmete ja/või Börsi ees;
 - 3.3.2.2. Börsi liige ei vasta kehtestatud usaldatavusnõuetele;
 - 3.3.2.3. Börsi liikme majanduslik olukord annab alust arvata, et tema klientide huvid ei ole piisavalt kaitstud.
- 3.3.3. Börsi juhatuse poolt punkti 3.3. sätete alusel kehtestatud piirangud võivad olla:
 - 3.3.3.1. ühekordsed;
 - 3.3.3.2. tähtajalised;
 - 3.3.3.3. tähtajatud;
 - 3.3.3.4. tingimuslikud.
- 3.3.4. Tingimuslikult kehtestatud piirangut ei kohaldata, kui Börsi liige täidab enne piirangu jõustumise tähtaega ettekirjutuses sätestatud tingimused ja/või kohustused.

- 3.3.5. Börsi juhatusel on õigus kohaldada punktides 3.3.2. sätestatud piiranguid koos Börsi liikme suhtes kohaldatavate sanktsioonidega.

3.4. Täiendavad nõuded emitentidele

- 3.4.1. Börsil on õigus:
- 3.4.1.1. nõuda emitendilt nimekirja isikutest, kes vastavalt Reglemendis sätestatule omavad siseteavet (insaiderite nimekiri);
 - 3.4.1.2. kehtetu
 - 3.4.1.3. nõuda emitendi juhatuse liikmetelt informatsiooni Reglemendi osas "Nõuded emitentidele" sätestatud tehingute ning emitendi juhatuse ning nõukogu liikmete ning nende lähikondsete omandis olevate emitendi väärtpaberite kohta;
 - 3.4.1.4. nõuda informatsiooni emitendi töötajate, juhatuse ja nõukogu liikmete, nende lähikondsete ning emitendi poolt kontrollitavate äriühingute kohta. Kontrollitava äriühingu määramisel lähtutakse väärtpaberituru seaduses sätestatust.
- 3.4.2. Börsi juhatusel on õigus lisaks Reglemendis otseselt sätestatud nõuetele kehtestada emitendi suhtes täiendavaid nõudeid ja kohustusi, sealhulgas, kuid mitte ainult:
- 3.4.2.1. seoses noteerimis- või kauplemisprospekti koostamise kohustusega;
 - 3.4.2.2. seoses teabe avalikustamise kohustusega.

3.5. Vaatlusmärke kasutamine.

- 3.5.1. Börsil on õigus lisada kauplemissüsteemis ja oma veebilehel kuvatavale kauplemisinformatsioonile väärtpaberi tähise juurde nn. Vaatlusmärke (*nn Observation Status*).
- 3.5.2. Väärtpaberi juurde vaatlusmärke lisamise eesmärgiks on turul osalejate tähelepanu juhtimine väärtpaberi või selle emitendiga seotud olulist tähtsust omada võivale asjaolule.
- 3.5.3. Vaatlusmärke lisamisega ei kaasne piiranguid ega erisusi väärtpaberi noteerimise, sellega kauplemise ega emitendi suhtes kehtivate nõuete suhtes.
- 3.5.4. Vaatlusmärke võidakse lisada väärtpaberi tähise juurde alljärgnevate asjaolude esinemisel:
- 3.5.4.1. likvideerimis- või pankrotimenetluse alustamine emitendi suhtes;
 - 3.5.4.2. emitendi poolt oma maksejõuetuse tunnistamine või emitendil püsiva iseloomuga makseraskuse esinemine;
 - 3.5.4.3. emitendi või tema tegevuse suhtes olulist tähtsust omav kohtuvaidlus;
 - 3.5.4.4. emitendi või tema tegevuse korduv, jätkuv või oluline mittevastavus õigusaktides või Reglemendis sätestatud nõuetele;
 - 3.5.4.5. emitendi väärtpaberite noteerimise lõpetamise taotluse esitamine või lõpetamise menetluse võimalik alustamine järgneva kuue (6) kuu jooksul (v.a. võlakirjade noteerimise lõpetamisel seoses nende lunastamisega);

- 3.5.4.6. ülevõtmispakkumise tegemine emitendi aktsiate suhtes või selle tegemise kavatsusest teatamine;
 - 3.5.4.7. emitendi muu olukord, mis võib Börsi hinnangul oluliselt kahjustada või muul moel mõjutada investorite huve;
 - 3.5.4.8. emitendi või tema väärtpaberitega seotud muu olulist tähtsust omada võiv asjaolu, sealhulgas, kuid mitte ainult olulised muudatused emitendi tegevuses või turusektoris, emitendi majandusnäitajate suurem volatiilsus, emitendi omakapitali näitajate negatiivsus või ebastabiilsus, emitendi või tema väärtpaberite kõrgem riskiaste, emitendi väärtpaberite turuhinna ebaharilikud kõikumised või muutused.
 - 3.5.4.9. Vaatlusmärke lisatakse SPAC-i aktsia tähise juurde Ärikombinatsiooni avalikustamisel; selle eesmärgiks on turu tähelepanu juhtimine olulisele muutusele SPAC-i staatuses. Vaatlusmärke eemaldatakse, kui kõik noteerimistingimused on täidetud ja Ärikombinatsioon noteeritakse Ühinenud Emitendina.
- 3.5.5. Vaatlusmärke lisamise väärtpaberi tähisele käesoleva korra punktides 3.5.4.4., 3.5.4.5. ja 3.5.4.8. sätestatud alustel otsustab Börsi juhatus. Erandjuhtudel, kui juhatuse vastava otsuse ootamine võib oluliselt kahjustada investorite huve, on Börsi volitatud töötajal õigus teha otsus väärtpaberile vaatlusmärke lisamise kohta. Börsi juhatus on kohustatud esimesel võimalusel selle otsuse kas kinnitama või tühistama. Vaatlusmärke lisamise väärtpaberi tähisele käesolevas korras sätestatud teistel alustel otsustab Börsi volitatud töötaja.
- Punktis 3.5.4.8. sätestatud alusel võib vaatlusmärke lisamise otsuse teha Komisjon juba väärtpaberi noteerimisel või kauplemisele võtmisel. Nimetatud juhul lõpetatakse vaatlusmärke kasutamine seda tinginud asjaolude äralangemisel ning vaatlusmärke kasutamise lõpetamise otsuse teeb Komisjon.
- 3.5.6. Enne vaatlusmärke tähise lisamise otsuse tegemist väärtpaberile teatab Börs sellest väärtpaberi emitendile, v.a. juhul, kui vaatlusmärke lisatakse väärtpaberi noteerimisel või kauplemisele võtmisel või juhtudel, mil see ei ole vaatlusmärke tegemise alust arvestades sisuliselt vajalik. Juhul, kui Emitent soovib vaatlusmärke lisamist kommenteerida, avaldatakse tema sellekohane selgitus börsiteatena.
 - 3.5.7. Vaatlusmärke väärtpaberile lisamise otsuse avalikustab Börs viivitamatult börsiteatena, avalikustades ka vaatlusmärke kasutamise otsuse aluseks olnud asjaolude kirjelduse.
 - 3.5.8. Vaatlusmärke kasutamine lõpetatakse selle kasutamise tinginud asjaolude äralangemisel. Vaatlusmärke kasutamise lõpetamise otsuse teeb isik või organ, kes võttis vastu otsuse vaatlusmärke kasutamise või selle kasutamise tühistamise kohta.
 - 3.5.9. Vaatlusmärke kasutamise lõpetamise kohta avalikustab Börs viivitamatult vastavasisulise börsiteate.

4. SANKTSIOONID BÖRSI LIIKMETELE JA EMITENTIDELE

4.1. Sanktsioonide rakendamine

- 4.1.1. Kui Börsi liige, selle juhatuse või nõukogu liige või töötaja on rikkunud Reglemendi või õigusakti sätteid, või kui Börsi liikme või tema juhatuse või nõukogu liikme, prokuristi, audiitori või töötaja investeerimisalane tegevus on olnud vastuolus ausa ja õiglase kauplemise põhimõtete või väärtpaberituru heade tavadega või muul moel Börsi liikmele sobimatu, on Börsil õigus rakendada Börsi liikme suhtes järgmisi sanktsioone:
- 4.1.1.1. Komisjonil on õigus peatada Börsi liikme tegevus Börsil, tühistada Börsi liikme liikmestaatus, teha Börsi liikmele hoiatus või nõuda temalt leppetrahvi tasumist, teha hoiatus börsimaaklerile, samuti peatada või tühistada börsimaakleri staatus.
 - 4.1.1.2. Börsi juhatusel ja järelevalvejuhil on Reglemendis sätestatud juhtudel õigus peatada ajutiselt Börsi liikme tegevus Börsil ja tühistada Börsi liikme liikmestaatus.
 - 4.1.1.3. Komisjonil, Börsi juhatusel või järelevalvejuhil õigus rakendada Reglemendi teistes osades Börsi liikmete suhtes ette nähtud sanktsioone.
- 4.1.2. Kui emitent, selle juhatuse või nõukogu liige või töötaja on rikkunud Reglemendi või õigusakti sätteid, või kui emitendi või tema prokuristi, audiitori või juhatuse või nõukogu liikme või töötaja väärtpaberituru alane tegevus on olnud vastuolus Reglemendi ja/või õigusakti nõuetega või ta ei ole täitnud Börsi otsust või ettekirjutust, on Börsil õigus rakendada emitendi suhtes järgmisi sanktsioone:
- 4.1.2.1. Komisjonil on õigus peatada kauplemine emitendi väärtpaberitega, lõpetada emitendi väärtpaberite noteerimine Börsil või sellega kauplemine reguleeritud turul, teha emitendile hoiatus või nõuda temalt leppetrahvi tasumist,
 - 4.1.2.2. Börsi juhatusel ja järelevalvejuhil on Reglemendis sätestatud juhtudel õigus peatada kauplemine emitendi väärtpaberitega,
 - 4.1.2.3. Komisjonil, Börsi juhatusel või järelevalvejuhil õigus rakendada Reglemendi teistes osades emitentide suhtes ette nähtud sanktsioone.
- 4.1.3. Kui fond, fondivalitseja, selle juhatuse või nõukogu liige või töötaja on rikkunud Reglemendi või õigusakti sätteid, või kui fondi, fondivalitseja või tema prokuristi, audiitori või juhatuse või nõukogu liikme või töötaja väärtpaberituru alane tegevus on olnud vastuolus Reglemendi ja/või õigusakti nõuetega või ta ei ole täitnud Börsi otsust või ettekirjutust, on Börsil õigus rakendada fondi või fondivalitseja suhtes järgmisi sanktsioone:
- 4.1.3.1. Komisjonil on õigus peatada kauplemine fondiosakutega, lõpetada fondiosakute noteerimine Börsil või nendega

- kauplemine reguleeritud turul, teha fondile või fondivalitsejale hoiatus või nõuda temalt leppetrahvi tasumist,
- 4.1.3.2. Börsi juhatusel ja järelevalvejuhil on Reglemendis sätestatud juhtudel õigus peatada kauplemine fondiosakutega,
- 4.1.3.3. Komisjonil, Börsi juhatusel või järelevalvejuhil õigus rakendada Reglemendi teistes osades fondide või fondijuhtide suhtes ette nähtud sanktsioone.

4.2. Hoiatuse tegemine

- 4.2.1. Komisjonil on õigus oma otsusega teha Börsi liikmele, emitendile, ja fondivalitsejale hoiatus Börsi liikme, emitendi või fondivalitseja, tema prokuristi, audiitori, juhatuse või nõukogu liikme või töötaja poolt toimepandud õigusakti või Reglemendi sätete rikkumise või Börsi ettekirjutuse mittetäitmise või mittenõuetekohase täitmise korral.
- 4.2.2. Börs teatab hoiatuse tegemisest hoiatuse saajale kirjalikult, näidates ära selle põhjuse. Ühtlasi informeerib Börs hoiatuse saajat tema õigusest esitada otsusega mittenõustumise korral hagi hoiatuse tühistamiseks Börsi Vahekohtule.

4.3. Leppetrahvi määramine

- 4.3.1. Komisjonil on õigus nõuda oma otsusega Börsi liikmelt, emitendilt, ja fondivalitsejalt leppetrahvi tasumist, kui Börsi liige, emitent või fondivalitseja, tema prokurist, audiitor, juhatuse või nõukogu liige või töötaja on rikkunud Reglemendi sätteid või kui Börsi liikme investeerimisalane tegevus või Börsi liikme, emitendi või fondivalitseja tegevus on olnud vastuolus ausa ja õiglase kauplemise põhimõtete või väärtpapierituru heade tavadega või muul moel vastuolus heade tavadega ja/või on kahjustatud investorite ja/või teise Börsi liikme huve. Komisjonil on õigus nõuda leppetrahvi tasumist iga kohustuse rikkumise päeva eest, alates päevast, mil emitent, fondivalitseja või Börsi liige oleks pidanud vastava kohustuse täitma kuni vastava kohustuse täitmiseni.
- 4.3.2. Leppetrahvide määrad kehtestab Börs Reglemendi osas "Leppetrahvid".
- 4.3.3. Börs teatab Börsi liikmele, emitendile või fondivalitsejale leppetrahvi määramisest kirjalikult, näidates ära selle põhjuse. Ühtlasi informeerib Börs leppetrahvi saajat tema õigusest esitada otsusega mittenõustumise korral hagi leppetrahvi vaidlustamiseks Börsi Vahekohtule.

4.4. Börsi liikme ja börsimaakleri tegevuse peatamine Börsil

- 4.4.1. Börsi juhatusel on õigus keelata Börsi liikmel Börsi kauplemissüsteemi kasutamine ja peatada Börsi liikme tegevus Börsil, kui:
- 4.4.1.1. Börsi liige ei täida Börsi poolt kooskõlas Reglemendiga tehtud ettekirjutust või Komisjoni otsust;

- 4.4.1.2. Börsi liige ei järgi Börsi poolt Börsi liikme investeerimisalase tegevuse ja/või osutatavate investeerimisalaste teenuste suhtes kehtestatud piiranguid;
- 4.4.1.3. tühistatakse Börsi liikme tegevusluba investeerimisteenuse osutamiseks ja/või krediidasutusest Börsi liikme puhul krediidasutuse tegevusluba;
- 4.4.2. Komisjonil on õigus keelata Börsi liikmel Börsi kauplemissüsteemi kasutamine ja peatada Börsi liikme tegevus Börsil, kui:
 - 4.4.2.1. Börsi liige on olulisel määral või korduvalt rikkunud Reglemendi või õigusakti sätteid;
 - 4.4.2.2. Börsi liige ei vasta investeerimisühingu või Börsi liikme suhtes kehtestatud usaldatavusnõuetele ja/või muudele nõuetele;
 - 4.4.2.3. Börsi liikme majanduslik seisund ei võimalda Börsi arvates jätkata Börsi liikme investeerimisalast tegevust, ohustamata või kahjustamata seejuures investorite, teiste Börsi liikmete ja Börsi huve.
- 4.4.3. Käesolevate nõuete punktides 4.4.1. ja 4.4.2. sätestatud alustel Börsi liikme tegevuse peatamise ja/või Börsi kauplemissüsteemi kasutamise õiguse peatamise otsusest informeerib Börs Börsi liiget viivitamatult kirjalikult, lisades informatsiooni selle kohta, milliste tingimuste täitmisel Börs nimetatud otsuse tühistab.
- 4.4.4. Kui Börsi liige ei edasta Börsile Reglemendi osa "Nõuded Börsi liikmetele" punktides 3.7.3, 3.7.5. või 3.7.6. sätestatud teavet, on Börsi juhatusel õigus peatada ja Komisjonil õigus tühistada Börsi liikme liikmestaatus.
- 4.4.5. Börsi liikme poolt EVK krediidasutusest kontohalduriga sõlmitud arvelduslepingu tingimuste olulisel muutumisel või sellise arvelduslepingu lõppemisel on Börsi juhatusel õigus kehtestada piiranguid Börsi liikme poolt tehtavate börsitehingute mahu suhtes ja/või peatada Börsi liikme tegevus Börsil, kuni Börs on veendunud Börsi liikme võimes täita börsitehingutest tulenevaid kohustusi.
- 4.4.6. Börsil on õigus peatada Börsi liikme tegevus Börsil kuni kuueks (6) kuuks.
- 4.4.7. Kui Börsi liige kõrvaldab tema liikmeksoleku peatamise otsuse aluseks olnud asjaolud Börsi poolt määratud tähtaja jooksul, tühistab liikme tegevuse peatanud Börsi organ liikmeksoleku peatamise otsuse ning ennistab Börsi liikme õiguse kasutada Börsi kauplemissüsteemi.
- 4.4.8. Erandjuhtudel, kui see on vajalik investorite ja/või teiste Börsi liikmete ja/või Börsi huvide kaitseks, on Börsi järelevalvejuhil õigus peatada Börsi liikme tegevus Börsil käesolevate nõuete punktides 4.4.1., 4.4.2.2., 4.4.2.3. või 4.4.5. sätestatud alusel kuni viieks (5) börsipäevaks, sellest Börsi liiget eelnevalt informeerimata. Börsi liikme tegevuse peatamine tähtajaga üle viie (5) börsipäeva on lubatud ainult Börsi juhatuse või Komisjoni otsuse alusel.

- 4.4.9. Börsi liikme tegevuse peatamine käesolevate nõuete punktis 4.4. sätestatud alustel ei vabasta Börsi liiget liikme suhtes kehtivate tasude maksmise kohustusest oma tegevuse peatamise aja eest.
- 4.4.10. Teade Börsi liikme liikmeksoleku peatamise otsuse kohta avaldatakse viivitamatult Börsi kauplemissüsteemi kaudu.
- 4.4.11. Börsi järelevalvejuhil on erandlikel asjaoludel õigus peatada börsimaakleri staatus ning välistada vastava töötaja tunnuskoodi ja parooliga Börsi kauplemissüsteemi kasutamise võimalus sellest ette teatamata. Börsimaakleri staatuse selline peatamine Börsi järelevalvejuhi otsusega võib kesta kuni viis (5) börsipäeva. Otsuse peatada börsimaakleri staatus enamaks kui viieks (5) börsipäevaks peab kinnitama Börsi juhatuse liige. Käesoleva punkti tähenduses loetakse erandlikeks asjaoludeks:
- 4.4.11.1. Börsi poolt tehtud ettekirjutuste täitmata jätmist või mittenõuetekohast täitmist;
 - 4.4.11.2. õigusakti või Börsi reglemendi sätete rikkumist;
 - 4.4.11.3. teiste Börsi liikmete börsimaaklerite töö häirimist.
- 4.4.12. Börsimaakleri staatuse peatamise otsus ei kuulu edasikaebamisele. Eelmises lauses sätestatu laieneb ka Komisjoni otsusele, millega vastavalt peatatakse või tühistatakse börsimaakleri staatus.

4.5. Liikmestaatuse tühistamine

- 4.5.1. Komisjonil on õigus tühistada Börsi liikme liikmeksolek (liikmestaatus) Börsil juhul, kui:
- 4.5.1.1. Börsi liige, selle juhatuse või nõukogu liige või töötaja on olulisel määral või korduvalt rikkunud Reglemendi või õigusaktide sätteid või endale lepinguga võetud kohustusi Börsi ees.
 - 4.5.1.2. Börsi liikme majanduslik seisund ei vasta kehtestatud usaldatavusnõuetele;
 - 4.5.1.3. Börsi liikme töötajate kvalifikatsioon ei vasta õigusaktides sätestatud või Börsi poolt kehtestatud nõuetele;
 - 4.5.1.4. Börsi liige ei täida Börsi poolt määratud tähtaja jooksul Börsi juhatuse või Komisjoni otsust või Börsi ettekirjutust Börsi liikme tegevuse kooskõlla viimise kohta Reglemendi või õigusaktide sätetega;
 - 4.5.1.5. Börsi liige on Börsi liikmestaatuse taotlemisel ja/või oma hilisema tegevuse käigus esitanud Börsile tahtlikult valeinformatsiooni;
 - 4.5.1.6. esinevad käesolevate nõuete punktis 4.4.3. sätestatud alused
- 4.5.2. Börsi juhatusel on õigus tühistada Börsi liikme liikmeksolek Börsil, kui Börsi liikme staatus Börsi liikmena on olnud peatatud kuue kuu vältel ning Börsi liige ei ole nimetatud aja jooksul suutnud kõrvaldada tema liikmelisuse peatamise aluseks olnud asjaolusid või kui Börsi liige ei ole kuue kuu vältel kasutanud Börsi kauplemissüsteemi väärtpaberitehingute tegemiseks.

- 4.5.3. Juhatus tühistab Börsi liikme liikmestaatuse Börsil Börsi liikme likvideerimismenetluse algatamise korral, Börsi liikme suhtes pankrotiotsuse tegemise korral, samuti Börsi liikme lõpetamise otsuse vastuvõtmisel.
- 4.5.4. Börs on kohustatud teatama Börsi liikme liikmeksoleku tühistamisest viivitamatult Börsi informatsioonisüsteemi kaudu.
- 4.5.5. Börsi liikmele tehakse otsus tema liikmeksoleku tühistamise kohta teatavaks kirjalikult. Otsuses peab olema näidatud liikmeksoleku tühistamise põhjus ning otsus peab sisaldama viidet Börsi liikme õiguse kohta nõuda Börsi liikme kirjaliku vastulause alusel otsuse täiendavat läbivaatamist Börsi juhatuse või Komisjoni poolt.

4.6. Emitendi väärtpaberitega kauplemise peatamine Börsil

4.6.1. Kauplemise peatamine Börsi poolt

- 4.6.1.1. Erakorralistes olukordades on Börsil investorite huvide kaitse eesmärgil õigus peatada kauplemine emitendi väärtpaberitega.
- 4.6.1.2. Erakorralisteks olukordadeks eelneva sätte tähenduses loetakse suured hinnakõikumised, peatselt avaldamisele kuuluv informatsioon, mis võib avaldada olulist mõju väärtpaberi hinnale, samuti teised olukorrad, asjaolud või tingimused, mis võivad takistada õiglast ning korrapärast kauplemist.
- 4.6.1.3. Börsil on õigus peatada kauplemine emitendi väärtpaberitega emitendi aktsionäride üldkoosoleku ja väärtpaberite hinnale olulist mõju omada võiva pressikonverentsi ajaks alates nimetatud sündmuse algusest kuni tehtud otsuste või muu olulise informatsiooni avalikustamiseni.
- 4.6.1.4. Väärtpaberitega kauplemine peatatakse, kui emitent jätab tasumata võlakirjadest tulenevad intressimaksud (kupongimaksud), esitab pankrotiavalduse või kutsub kokku üldkoosoleku emitendi lõpetamise otsuse vastuvõtmiseks.
- 4.6.1.5. Börsil on õigus peatada kauplemine väärtpaberitega, kui emitent rikub Börsi Reglemendi või muude õigusaktide sätteid või eirab väljakujunenud tavasid viisil, mis võib oluliselt takistada väärtpaberite hinna õiglast kujunemist.
- 4.6.1.6. Börsil on õigus peatada kauplemine emitendi väärtpaberitega juhul, kui emitendi poolt Börsile informatsioonisüsteemi kaudu avalikustamiseks edastatud informatsioon, mis võib avaldada olulist mõju väärtpaberi hinnale, sisaldab ilmseid vigu või vajab muul põhjusel täpsustamist ja/või kontrollimist.
- 4.6.1.7. Börsil on õigus peatada lühiajaliselt kauplemine emitendi väärtpaberitega juhul, kui emitendi poolt Börsile edastatud informatsioon, mis võib avaldada olulist mõju väärtpaberi hinnale ning

mis kuulub avalikustamisele Börsi informatsioonisüsteemi kaudu, on mahukas ning sellest tingituna ei ole võimalik teostada informatsiooni sisestamist Börsi informatsioonisüsteemi ilma viivitusega.

- 4.6.1.8. Börsil on õigus kauplemine peatada, kui emitent ei ole tasunud Börsi hinnakirjas sätestatud noteerimistasu või väärtpaberite haldustasu Börsi poolt kehtestatud tähtaegadel või ulatuses.
- 4.6.1.9. Otsused kauplemise peatamisest ja uuesti alustamisest avalikustab Börs viivitamatult Börsi informatsioonisüsteemi kaudu.

4.6.2. Volitused kauplemise peatamise otsustamiseks

- 4.6.2.1. Otsuse emitendi väärtpaberitega kauplemise peatamise kohta punktis 4.6.1. sätestatud alustel teeb Börsi juhatus.
- 4.6.2.2. Otsuse punktis 4.6.1.5. sätestatud alusel võib teha ka Komisjon.
- 4.6.2.3. Juhul, kui Börsi juhatuse vastava otsuse ootamine kahjustaks oluliselt investorite huve, on Börsi järelevalvejuhil õigus teha otsus emitendi väärtpaberitega kauplemise peatamise kohta ning kauplemine peatada. Börsi juhatus on kohustatud esimesel võimalusel võtma seisukoha Börsi järelevalvejuhi otsuse suhtes, seda kas kinnitades või tühistades.
- 4.6.2.4. Emitendi väärtpaberitega kauplemise peatamise otsusest teatab Börs emitendile viivitamatult.

4.6.3. Kauplemise peatamise tühistamine ja peatamise kestvus

- 4.6.3.1. Börsi volitatud töötaja tühistab väärtpaberitega kauplemise peatamise otsuse kauplemise peatamise aluseks olnud asjaolude äralangemisel, v.a. punktis 4.6.2.2. nimetatud alusel, milles otsuse tegemise õigus on Komisjoni pädevuses.
- 4.6.3.2. Juhul, kui kauplemise peatamine on tingitud vajadusest oodata ära teatava informatsiooni avalikustamine, tühistatakse kauplemise peatamine pärast sellise informatsiooni avalikustamist, kui puuduvad muud kauplemise peatamise alused. Kui avalikustatav informatsioon on mahukas, on Börsil õigus pikendada kauplemise peatamist pärast informatsiooni avalikustamist Börsi informatsioonisüsteemi kaudu perioodiks, mis on Börsi liikmetele vastava informatsiooniga tutvumiseks vajalik.
- 4.6.3.3. Kauplemise peatamine ei tohi üldjuhul kesta kauem kui kuus (6) kuud. Punktis 4.6.1.3., 4.6.1.7. ja 4.6.2.2. nimetatud juhtudel ei tohi kauplemise peatamine kesta kauem kui kolmkümmend (30) päeva. Juhul, kui väärtpaberitega kauplemise peatamine on kestnud vastavalt kauem kui 6 kuud või punktides 4.6.1.3., 4.6.1.7. ja 4.6.2.2. nimetatud juhtudel kauem kui 30 päeva, ilma et emitent oleks

seejuures tarvitusele võtnud vajalikke meetmeid kauplemise peatamise otsuse aluseks olnud asjaolude kõrvaldamiseks, või juhul, kui emitendi poolt tarvitusele võetud abinõud ei ole taganud nimetatud asjaolude kõrvaldamist, on Börsil õigus lõpetada emitendi väärtpaberite noteerimine Börsil.

4.7. Emitendi väärtpaberite noteerimise lõpetamine Börsi

- 4.7.1. Juhul, kui Börsil noteeritavad või reguleeritud turul kaubeldavad väärtpaberid ei vasta enam Börsil noteerimise või kauplemise tingimustele või kui emitent, sealhulgas tema juhatuse või nõukogu liikmed või töötajad on korduvalt pannud toime Reglemendi või väärtpaberite emiteerimist ja väärtpaberiturgu reguleerivate õigusaktide sätete rikkumisi või selline rikkumine on oluline või kui esinevad punktis 4.6.3.3. sätestatud alused või ei ole tavapärane kauplemine emitendi väärtpaberitega muul põhjusel enam võimalik, on Börsil õigus emitendi väärtpaberite noteerimine/kauplemine lõpetada. Otsuse emitendi väärtpaberite noteerimise või väärtpaberitega kauplemise lõpetamise kohta teeb Komisjon.
- 4.7.2. Enne väärtpaberite noteerimise lõpetamise otsuse vastuvõtmist on Börs kohustatud informeerima emitenti noteerimise/kauplemise lõpetamise küsimuse arutamisele võtmisest Komisjoni poolt ning arutama emitendiga puuduste kõrvaldamiseks vajalike meetmete rakendamist, samuti andma emitendile võimaluse kirjaliku selgituse esitamiseks. Börs võib anda emitendile tähtaja puuduste kõrvaldamiseks või sellekohase plaani esitamiseks.
- 4.7.3. Komisjoni otsus väärtpaberite noteerimise/kauplemise lõpetamise kohta peab sätestama otsuse jõustumise tähtaja. Otsuse jõustumise tähtaja kehtestamisel arvestab Komisjon investorite huvidega.
- 4.7.4. Otsuse vastuvõtmisest lõpetada emitendi väärtpaberite noteerimine/kauplemine Börsil või reguleeritud turul on Börs kohustatud viivitamatult emitenti kirjalikult informeerima. Teade peab sisaldama noteerimise/kauplemise lõpetamise otsuse vastuvõtmise aluseks olnud asjaolude kirjeldust. Teade peab samuti sisaldama informatsiooni emitendi õiguse kohta esitada noteerimise/kauplemise lõpetamise otsuse peale hagi Börsi Vahekohtule.
- 4.7.5. Otsuse lõpetada emitendi väärtpaberite noteerimine/kauplemine Börsil avalikustab Börs viivitamatult Börsi informatsioonisüsteemi kaudu.
- 4.7.6. Juhul, kui Komisjon otsustas väärtpaberite noteerimise/kauplemise Börsil algatusel lõpetada, on emitendil õigus noteerimise/kauplemise lõpetamise otsus vaidlustada ning esitada vaidlus lahendamiseks Börsi vahekohtule kolmekümne (30) päeva jooksul alates otsuse tegemisest.

4.8. Järelevalvemenetlus ja vaidluste lahendamise kord

- 4.8.1. Enne küsimuse saatmist Komisjonile otsustamiseks on Börs kohustatud informeerima sellest emitenti, fondivalitsejat või Börsi liiget, kelle suhtes Komisjon otsuse teeb. Börs teatab emitendile, fondivalitsejale või Börsi liikmele, mis küsimus Komisjonis arutusele tuleb ning annab emitendile või Börsi liikmele võimaluse kirjaliku selgituse esitamiseks Komisjonile. Nimetatud selgitus tuleb Börsile esitada Börsi poolt määratud mõistliku tähtaja jooksul.
- 4.8.2. Komisjonil on õigus kutsuda emitendi, fondivalitseja või Börsi liikme esindaja Komisjoni koosolekule tema suuliseks ärakuulamiseks.
- 4.8.3. Börsi liikmel, emitendil ja fondivalitsejal on õigus vaidlustada otsus hoiatuse tegemise või leppetrahvi määramise kohta Börsi Vahekohtus.
- 4.8.4. Hagi esitamine Börsi Vahekohtule ei vabasta Börsi liiget, emitenti, ega fondivalitsejat kohustusest tasuda Komisjoni poolt määratud leppetrahvi Komisjoni poolt nimetatud tähtaja jooksul.
- 4.8.5. Börsi liikmel on õigus vaidlustada otsus Börsi liikme staatuse peatamise kohta Börsi Vahekohtus.
- 4.8.6. Börsi liikmel, kelle kohta Börsi juhatus on teinud liikmeksoleku tühistamise otsuse, on õigus esitada selle kohta kirjalik vastulause ja nõuda otsuse täiendavat läbivaatamist Komisjoni poolt. Kui Komisjon jätab pärast Börsi liikme liikmeksoleku tühistamise otsuse läbivaatamist selle muutmata, on Börsi liikmel õigus esitada Börsi Vahekohtule hagi Börsi juhatuse otsuse peale Börsi liikme liikmestaatuse tühistamise kohta.
- 4.8.7. Kõik muud vaidlused Börsi ja Börsi liikmete, emitentide või fondivalitsejate vahel, Börsi liikmete ja nende klientide vahel, emitendi ja investorite vahel ning Börsi liikmete vahel, mida ei õnnestu lahendada poolte kokkuleppel, lahendatakse Börsi Vahekohtus kooskõlas Börsi Vahekohtu reglemendi sätetega.
- 4.8.8. Börsi Vahekohtu poolt tehtud otsused on lõplikud ja edasikaebamisele ei kuulu.
- 4.8.9. Kui Reglemendis ei ole sätestatud teisiti, on Börsi liikmel, emitendil või fondivalitsejal õigus esitada Börsi Vahekohtule hagi Börsi poolt nimetatud isiku suhtes tehtud ettekirjutuse või sanktsiooni kohaldamise otsuse peale kolme (3) kuu jooksul, arvates vastava ettekirjutuse või sanktsiooni kohaldamise otsuse tegemisest.
- 4.8.10. Vaidluse korral Börsi liikme ja tema kliendi vahel on Börsi liige kohustatud järgima alljärgnevat kohtueelset vaidluste lahendamise korda:
 - 4.8.10.1. Börsi liige on kohustatud registreerima kõik Börsi liikme tegevuse suhtes esitatud kaebused. Börsi nõudmisel on Börsi liige kohustatud informeerima Börsi igast tema tegevuse suhtes esitatud kaebusest.

- 4.8.10.2. Kõik klientide poolt Börsi liikme tegevuse peale esitatud kaebused vaadatakse läbi Börsi liikme poolt selleks määratud korras.
 - 4.8.10.3. Börsi liige koostab esitatud kaebuste suhtes tarvitusele võetud meetmete kohta kirjaliku aruande ning esitab selle kaebuse esitanud kliendile ja Börsi vastavasisulise järelpärimise korral ka Börsile. Kirjalik aruanne peab olema kliendile esitatud hiljemalt viieteistkümne (15) päeva jooksul pärast kaebuse esitamist kliendi poolt.
 - 4.8.10.4. Kliendile esitatud vastuses on Börsi liige kohustatud informeerima klienti viimase õigusest esitada vaidluse lahendamiseks hagi Börsi vahekohtusse, kui Börsi liikme vastus klienti ei rahulda.
- 4.8.11. Börs avalikustab viivitamatult Komisjoni otsuse resolutiivosa, juhul kui Komisjon ei otsusta teisiti.
 - 4.8.12. Börs avalikustab viivitamatult Vahekohtu otsuse resolutiivosa, kui Vahekohus ei otsusta avalikustada kogu otsust.
 - 4.8.13. Börs teatab Komisjoni ja Vahekohtu otsustest Finantsinspeksioonile.